

There are no translations available.

Pe 26 decembrie 1406 se nastea in cer Cuviosul Arhimandrit Nicodim de la Tismana, duhovnic al voievodului Mircea cel Batran, reorganizator al vietii monahale din Ungro-Vlahia, stalp de foc al Ortodoxiei pe pamanturile crestine de la nord si sud de Dunare.

Vlah de origine, Sf. Nicodim s-a nascut in 1310 la Prilep, Macedonia sarbeasca dupa cele mai multe surse. Totusi, exista si pareri cum ca ar fi vorba de un Prilep din Kosovo. Era ruda atat cu Cneazul Lazar al Serbiei (cazut eroic la Kossovopolie in 1389) cat si cu Basarabii (Nicolae Alexandru Basarab).

Pentru ravna sa intru Hristos, tanarul Nicodim ajunge la Athos, sporind cu Duhul. Pentru nevointa, credinta tare si mestesug carturaresc, Cuviosul este numit egumen la sfanta manastire athonita Hilandar.

În urma unei descoperiri dumnezeiești, cuviosul Nicodim a plecat de la Muntele Athos și a venit în sudul Dunării, aproape de Vidin. Împreună cu ucenicii care s-au strâns în jurul lui, a ridicat o bisericuță cu hramul Sfânta Treime. Tradiția populară sârbească îi atribuie și întemeierea mănăstirilor Vratna și Mânăstărița, în regiunea Craina.

Dar cum Maica Domnului, precum si Sf. Antonie ii cereau sa treaca Dunarea, cuviosul parinte ajunge mai intai in Mehedinti. Minunile pe care le savarsea in cale sunt si astazi pomenite in

acele locuri (in special vindecările din perioada ciumei), la care se mai adauga si trecerea minunata, pe apa: pluteste pe rasa calugareasca. In apropiere de cetatea Severinului ridica din piatra manastirea Vodita – 1369-1370 (cu sprijinul voievodului Vlaicu Voda), astazi ruine. Dar cum nici acest loc nu se potrivea cu descrierea minunata la Cascade (la Chisatori), Sf. Nicodim pleaca mai departe. De mentionat si faptul ca la Vodita exista o mică sihăstrie întemeiată de călugări valahi, meritul Sf. Nicodim fiind acela de a insufla un nou duh, rigoarea isihasta si mai ales o noua etapa in istoria noastra bisericeasca.

Pe de alta parte, misiunea Cuviosului parinte vlah era legata si de expansiunea catolica prin avangarda maghiara. Prozelitismul papistasesc al acelor vremuri era deosebit de agresiv la nord si la sud de Dunare (vezi si catolica infocata doamna Clara, mama vitrega a lui Vlaicu Voda).

In cele din urma, dupa lungi cautari (o sumedenie de relatari transmise prin traditie), Cuviosul Nicodim gaseste locul prea-sfant pentru a ridica o manastire din piatra, undeva in nordul Olteniei: si munte, si cascada si paduri si tainice pesteri. Dar cum Tismana este legata si de lemnul de tisa, avem si aici o mai veche bisericuta din lemn (oarecum asemanator in cazul Coziei: Manastirea de la Nucet).

In acest loc binecuvantat al Gorjului, cu sprijinul a trei unsi ai lui Dumnezeu, Radu Voievod, Dan I si Mircea Voievod, cuviosul parinte Nicodim ridica sfanta manastire Tismana si incepe marea opera duhovniceasca, culturala, istorica. Este si casa a Domnului, dar si fortareata pentru vremurile grele: Imperiul Otoman se va invecina cu Tara Romaneasca iar armata maghiara e si mai aproape.

De la Tismana cuviosul parinte Nicodim coordoneaza mai multe manastiri, corespundeaza cu patriarhul de Tarnovo (Bulgaria), este sfetnic de taina pentru voievozii valahi iar ucenici de-ai sai ajung pana la Neamt. Pentru oamenii acelor vremuri, parintele era un sfant inca din timpul vietii. Cu numele cuviosului pe buze si in inima, cei bolnavi se tamaduiiau atingandu-se de hainele sale si nu de putine ori, pana sa ajunga la portile manastirii. Inca din tinerețe, Domnul ii daruise Harul inainte-vederii, vindecand-o si pe fata bolnava de epilepsie a lui Sigismund al Ungariei. Este un eveniment al anului 1406, cu cateva luni inainte de trecerea la Domnul a Cuviosului parinte Nicodim. Cu aceeasi ocazie, delegatia papistaseasca care il insotea pe Sigismund il incearca pe drept-credinciosul parinte: acesta transforma un purcel in pastravi si sta nevatamat in foc, impreuna cu un ucenic de-al sau. In urma acestor fapte, traditia spune ca Sigismund de Luxemburg a trecut la ortodoxie, sub numele de Matei (dupa altii, intalnirea are loc la Severin, acolo unde trebuia sa ajunga si voievodul Mircea). In orice caz, exista mai multe documente prin care Sigismund avea sa intareasca, in viitor, drepturi ale manastirii Tismana.

Nu mai putin importanta este activitatea culturala demarata la Tismana, o manastire care devine un adevarat focar medieval. Cuviosul Nicodim a infiintat o scoala de caligrafie si copisti de carti bisericesti, renumita in toata Peninsula Balcanica. Harul parintelui Nicodim ni se descopera si in mestesugitul Tetraevangheliar pe care il desavarseste la Prislop, ctitoria sa de peste munti, in Hunedoara. O opera terminata in 1405, anul in care se intoarce din surghiun (?), impacandu-se cu Mircea Voievod. Este cel mai vechi manuscris miniat din Tara Romaneasca, o lucrare complexa la care sfantul a lucrat mai multi ani.

Pe de alta parte, avem de-a face cu un subiect controversat acest surghiun, fiind mai multe pareri, intre care si o retragere peste munti cauzata de esecul cruciadei de la Nicopole.

Este o constanta a informatiilor pe care le avem azi despre viata Sf. Nicodim. Nu multi sunt cei care beneficiaza de o traditie asa bogata in legende, detalii, intamplari si evenimente istorice. Daca in 2010 se implinesc 700 de ani de la nasterea pamanteasca a Cuviosului parinte (dupa alte surse sunt 690 de ani), poate ne face cineva surpriza unui volum consistent, pe masura importantei acestui om al lui Dumnezeu.

Dupa trecerea la Domnul a Cuviosului Nicodim de la Tismana (26 decembrie 1406), putem spune ca viata sfantului parinte intra intr-o alta...randuiala. Trupul binemirositor este pus intr-o racla si adus in biserica, dar vremurile sunt vitregi. Pentru ca un domn muntean vrea sa aduca racla la Bucuresti, dar si poate pentru a nu cadea in mainile paganilor, parintele Nicodim ii sfatuieste pe membrii obstii sa-i mute moastele, pastrandu-se pana azi la Tismana doar un deget si crucea de plumb pe care a purtat-o la gat (aprox. 700 de grame).

Traditia spune ca locul secret in care au fost duse moastele era transmis de la un egumen la altul pana ce unul din ei a murit subit. O alta legenda spune ca moastele au fost furate pe cand monahii se retrasesera la schitul Cioclovina (in apropiere) din cauza turcilor. Moastele s-ar afla la Patriarhia sarbeasca din Peci (Ipek), in zona Kosovo.

De-a lungul secolelor, multe neazuri s-au pravalit peste sfanta manastire a Tismanei, dar cu mila Domnului astazi o gasim in floritoare in grija unei obstii de maicute. Domnitori s-au ascuns aici in vremuri de prigoana, asa cum s-a intamplat cu Matei Basarab. Mai tarziu, voievodul si-a aratat recunostinta ridicand in afara incintei o bolnita, astazi Paraclis. Alaturi este si un turn de paza folosit si de pandurii lui Tudor. De altfel, pentru Revolutia lui Tudor Vladimirescu (1821), Tismana a fost atat un centru spiritual, cat si unul operational.

Sfantul Nicodim pe care il praznuim pe 26 decembrie imi este ca un..casnic. Pentru multi olteni de altfel, Tismana este ca un Ierusalim pamantesc. Nu pot concepe locurile natale, ortodoxia,

Oltenia mea de nord fara Tismana Sfantului Nicodim. Poate ca de undeva din ceruri, (si) pentru rugaciunile Cuviosului parinte Nicodim, mai stam pe pamanturile astea. Totusi, trebuie sa mai punem si de la noi, trebuie sa aratam mai multa ravna, sa ramanem in umbra crucii. Altfel, riscam sa ne pierdem Tara si, vai!, nu ducem lipsa de avertismente.

Sfinte Preacuvioase Parinte Nicodime, primind a noastra umila rugaciune, mijloceste noua mila Celui Prea Inalt. Izbaveste-ne cu folosinta ta, prea fericite, de relele ce vin asupra noastra ca neincetat sa te slavim pe tine.

Sursa: www.deweekend.ro